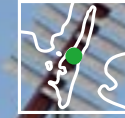

TULLEBØLLE

Bagenbjerg Mølle

LANGELAND

TIL OS ALLE ~ SAMMEN

Møllehistorie til os alle ~ sammen

15 Øhavstien

Tullebølle er Langelands anden største by og ligger 3 km. fra havet, midt på nordøen. Navnet nævnes første gang i 1341 som Tolebølle - sammensat af mandenavnet Töli eller kvindenavnet Töla og "bøll", som betyder udflyttergård. Altså "Tölis eller Tölas udflyttergård". Langeland har i alt 15 "bøller" fordelt rundt om på øen.

Find inspiration til flere oplevelser samt spise- og overnatningssteder på langeland.dk/tulleboelle

Tekst: Nordlangelands Lokalhistoriske Forening og Visit-Langeland.

Folderen er udgivet med støtte fra:

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne:
Europa investerer i landdistrikterne

19 Holmsmose

Foto: Turist- og Erhvervsforeningen Langeland

VISITLANGELAND

Når du er i Tullebølle, skal du også opleve..

- 16 Bjerrebygaard langdysse** ligger 1 km. før byskiltet til Tullebølle (fra Rudkøbing), og består af to kamre opført i yngre stenalder.
- 17 Midt på øen, men kun 3 km. til stranden**
Tæt på Tullebølle findes to fine offentlige badestrande: Snage Strand med udsigt over Øhavet (Sjælland, Tåsinge, Thuro og Fyn), samt Løkkeby Strand med udsigt over Langelandsbæltet.
- 18 Skov- og Naturprojekt ved Løkkeby**
I 2019 købte medicinalvirksomheden Gubra fra Nordsjælland et 100 hektar tidligere landbrugsområde ved Løkkeby. I projektet indgår plantning af både løv- og nåleskov, samt nogle arealer til grøntsagsdyrkning. I foråret 2021 blev de første træer plantet og planen er, at offentligheden skal have adgang til en stor del af arealet, når træerne har vokset i nogle år.

1 Tullebølle Kirke

- 19 Holmsmose, Klavsebøllevej** Området på ca. 30 hektar var tidligere drænet af en pumpestation, men pumpen er nu stoppet og området igen oversvømmet. Området består af mose, hvor der står permanent vand og et område med våd og tør eng, som naturligt har udløb i havet. I mosen er der blandt andet lappedykkere, blyshøns, hvidklire, viber og rørhøg.
- 20 Tobaksladen, Stengadevej 24** Manglende import af tobak under 2. verdenskrig gjorde, at landmændene dyrkede tobak. Bladene blev tørret i tørrelader, en af landets sidst bevarede ligger i Stengade.
- 21 Stengade Skov & Strand** med den mere end 200 år gamle bøg, hvor det fortælles, at Adam Oehlenschläger hentede inspiration til at skrive vores nationalsang "Der er et yndigt land".

På www.langeland.dk/byer kan du gå på opdagelse i flere af Langelands landsbyer.

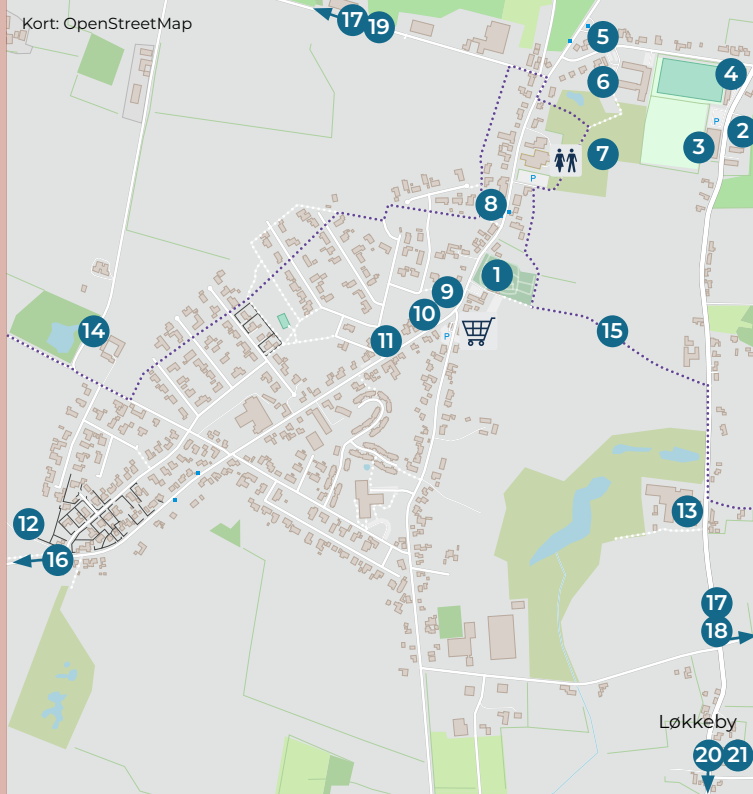
1 Tullebølle Kirke Bygaden 38A Middelalderkirke opført omkring 1200 med kor og skib bygget i romansk stil, gotisk sakristi og sengotisk tårn og våbenhus. Døbefonten, som menes at være ældre end selve kirken, er smukt udformet i granit. Kirkens altertavle har 12 smukt udskårne apostelfigurer og dateres tilbage til ca. år 1500.

2 Bagenbjerg Mølle, Løkkebyvej 3 er opført i 1860 og fungerede som mølle indtil midt i 70'erne. Foruden mølleri, fungerede den også som bageri og malteri. I 1981 blev den købt af de nuværende ejere, Ole Petersen og Bodil Johanne Kjærgaard, som siden overtagelsen har udført et omfattende reparations- og restaureringsarbejde. I 2021 modtog ejerne præmiering for "mange års grundig og kærlig restaurering og vedligeholdelse" fra Langeland Kommune og Bevaringsforeningen for Langeland og Strynø. Der er tilknyttet et møllelaug. Møllen vises gerne frem og gode historier fortælles, men kun efter aftale.

3 Tullebøllehallen, Løkkebyvej 2A har i mange år været samlingspunkt for sport, fester, dilettant, loppemarked og meget andet. Hallen er opført midt i 70'erne, delvist ved frivillig arbejdskraft.

4 Borgernes Hus, Skolevej 16 Ved Grundlovens vedtagelse i 1849 blev forsamlingsforbuddet ophævet og overalt i landet skød foreninger og forsamlingshuse op. Forsamlingshuset er opført i 1889 og igennem mere end 100 år har huset lagt lokaler til gymnastik, dilettant-opførelser, mange familiefester, møder, foredrag mm.

5 Fattiggaarden, Skolevej 5 blev taget i brug omkring 1810-15 med plads til 14-16 fattiglemmer. Huset var i drift indtil 1918, hvor bygningen overgik til kommunkontor.

12 Bjerrebymølle, Bygaden 1 - privatejet og kan ikke besøges. Den nuværende mølle er fra 1819 og fredet, men der har været mølle på stedet siden 1600-tallet. Møllen fungerede som både kornmølle og bageri.

13 Tullebølle Mejeri, Løkkebyvej 12 Andelsmejeri oprettet midt i 1880'erne og i drift indtil april 1968. Mejeriet var især anerkendt for sin osteproduktion. Efter mejeriet lukkede, flyttede Hestbæk Mølbefabrik ind - især kendt for sine sovesofaer. Mølbefabrikken flyttede i 2001 produktionen til Ribe. Ejendommen blev herefter solgt og overtaget af Alaska som bl.a. producerer sprinklervæske.

14 Kunsttårnet, Lismoesevej 6a Rundt om på øen findes 12 Kunsttårne, indrettet i tidligere transformertårne. Tårnene kan besøges hele året.

15 Øhavsstien Den 220 km. lange vandrerute rundt i Det Sydfynske Øhav slår et sving forbi Tullebølle. Du kan med fordel følge Øhavsstiens skilte rundt i byen. Særligt turen gennem Fritidsparken (7), bagom Kirken (1) og ud af kirkestien mod øst er flotte gåture.

Lidt landsbyhistorie

Før strukturreformen i 2007 hørte Tullebølle under Tranekær Kommune, som havde besluttet, at al byudvikling i kommunen skulle foregå i Tullebølle. Derfor fik Tullebølle parcelhus- og industriområder, men Tranekær forblev intakt. Således har Tranekær i dag et af landets bedst bevarede herregårdsmiljøer omkring byen.

1 Tullebølle Kirke 1957

6 Nowhuset, Skolevej 10 Galleri med skiftende udstillinger over hele året, drevet af et langelandsk kunstnerægtepar.

7 Tullebølle Fritidspark, Bygaden 74A Foreningen Tullebølle Fritidspark blev stiftet d. 13. juni 2002 og er en offentlig park, drevet af frivillige. I parken er legeplads, petanquebane, madpakkehus med borde og bænke, toiletbygning, muret grill, skulpturer og flere frugttræer. Her er mulighed for overnatning i shelter eller på parkeringspladsen for autocampere.

8 Gadekæret, Bygaden 89A er et smukt lille åndehul midt på Bygaden. Kæret er grundvandsfødt og det naturlige vand giver stor biodiversitet til området. Vandfladen er på 570 m². Gadekærets brandhus er bevaret og her kan brandudstyret stadig ses. Det var almindeligt, at alle gadekær i landet havde et hus med brandudstyr.

9 Bageren, Bygaden 71 kunne 2. januar 2022 fejre 100-års jubilæum.

10 Præstegaarden, Bygaden 69 er opført 1875-76. Den første præst, Preben Hansen, var meget haveinteressert og plantede selv haven bl.a. med æble-træer som, så vidt vides, står der endnu.

11 Pogeskolen, Bygaden 61
I 1812 oprettede frøken Marie Andersen en "pogeskole" i sit hjem. En Pogeskole var forløber til vor tids børnehaveklasse / 0.-klasse. Man startede som 4-5 årig og begyndte at forberede sig på at "gå rigtigt i skole". Skolen ophørte i midten af 1940'erne.

12 Bjerrebymølle 1961

